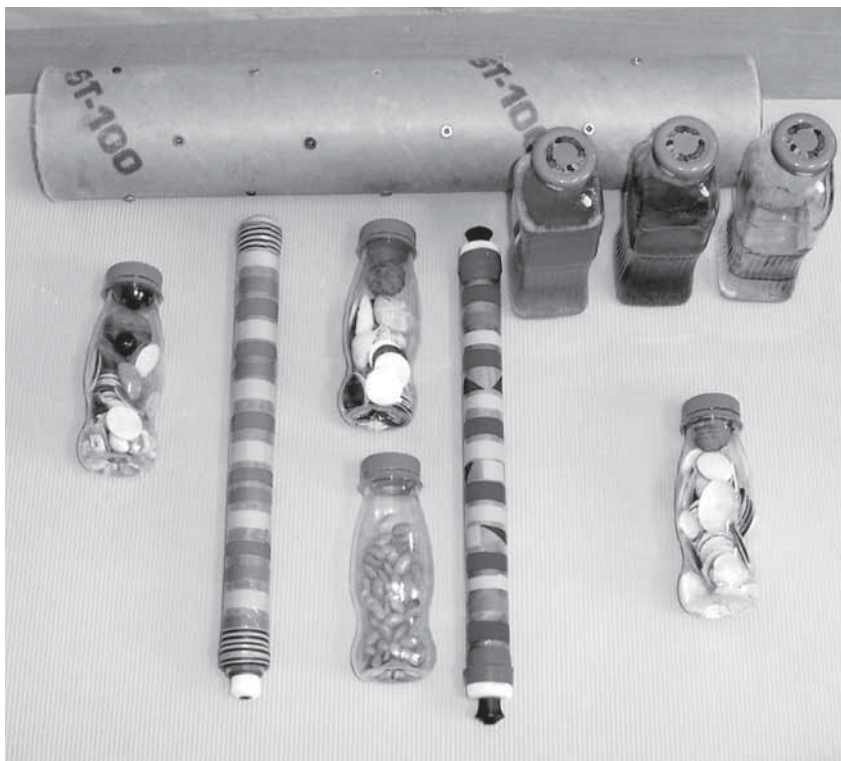

Samo se srcem dobro vidi

oja uključuju različite zvučne aktivnosti, istraživanje i pamćenje. Igra i manipuliranje ovim sredstvima poticala su izoštravanje auditivne percepcije.

Valentina Cerinski,
odgajateljica
Marica Kelčec, odgajateljica
Nada Mladiček, defektologinja
Zdenka Karabatić, pedagoginja
Dječji vrtić 'Leptir', Zagreb

U procesu inkluzije veliku pomoć mogu pružiti i sredstva i pomagala koja slijepom djetetu omogućuju uključivanje u razne igre i aktivnosti. Odgajateljice i stručne suradnice iz Dječjeg vrtića 'Leptir' prenose nam svoja iskustva.

S talno traganje za novim spoznajama o zajedničkom življenju djece s posebnim potrebama i njihovim vršnjacima obogatilo je naša iskustva inkluzije. Slijepi dječak Martin uključen je u dječji vrtić 'Leptir', u odgojnu skupinu 'Sunce', u jesen 2002. g. O pripremanju djece, roditelja i odgajateljica, o našoj nesigurnosti, strahovima od nepoznatog ali i želji odgajatelja za novim osobnim usavršavanjem i izazovima koje sa sobom nosi inkluzija slijepog djeteta, pisali smo u časopisu 'Dijete vrtić obitelji' u proljeće 2003. Danas naše iskustvo inkluzije slijepog djeteta obuhvaća puno novih spoznaja, a ovom ćemo prigodom s vama podijeliti opis didaktičkih materijala koji su nama pomogli ući u Martinov svijet, a njemu doživjeti naš uz pomoć osjetila kojima ih on može doživjeti. Nadamo se da će ove ideje pomoći i drugim odgajateljima koji krenu na put inkluzije djece s posebnim potrebama u svojim skupinama.

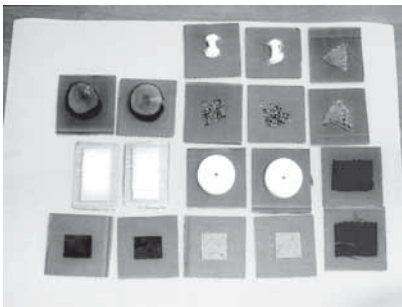
Kontinuirano smo provodili igre i aktivnosti u skupini uvijek uključujući i Martina, vodeći računa o tome da se on osjeća ravnopravnim dijelom skupine. Pri promišljanju što bi Martinu moglo biti zanimljivo i primjereno, trebalo je čvrsto zažmiriti, pokušati ući u njegov svijet i istraživati dodir, sluhom, njuhom, vibracijama... sve to trebalo je činiti uz puno topline, ljubavi, razumijevanja i tolerancije. Nastojeći drugoj djeci približiti Martinov doživljaj svijeta, služili smo se rečenicom 'Martin gleda prstima.' Ovu izjavu odgajatelja usvojila su sva djeca naše skupine i bili veliki pomagači, poticatelji i usmjerivači brojnih aktivnosti. Prilagodili

naša djeca s posebnim potrebama

Sredstva za kretanje i motoriku: korištena su postojeća sredstva u vrtiću, ali obogaćena novima, koja su djeca i odgajatelji izradili posebno za Martina. Sva sredstva dodatno smo ozvučili s ciljem lakše orijentacije i kretanja u prostoru (kretanje prema izvoru zvuka).

Taktilni domino i memory izrađeni od prirodnih materijala i upotrebom vrućeg silikona kako bi se dobila ispuščenja. Ova sredstva omogućuju Martinu da i osjetilom dodira stvara slike o različitim oblicima, materijalima, strukturama, njihovoj količini, a s ciljem bogaćenja iskustava i proširivanja znanja iskustvenim učenjem (učenje čineći).

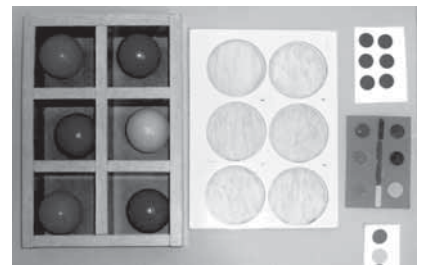
Sredstva za taktilnu prostornu orijentaciju na plohi (redovi, nizovi, praznine) i odnosi dužine (kraće-duže) s ciljem spoznavanja prostornih i količinskih odnosa.

smo obilje materijala i didaktike u skupini kako bismo omogućili da se Martin u vrtiću osjeća sigurno i dobrodošlo. Na primjer, Martinov znak u garderobi (kapa) imao je ispušćeni dio pa ga je Martin bez problema pronalazio i veselio mu se. Proslava njegovog prvog rođendana i imendana u vrtiću i izrada čestitke 'Kućice od spužve sa zvončićem na vratima' potaknula nas je na izradu posebnih, drukčijih i Martinu primjerenih sredstava za učenje kroz igru. Tako su nastajala sredstva i pomagala za provođenje odgojno-obrazovnog rada u koji se Martin mogao ravnopravno uključiti sudjelujući s ostalom djecom u igrama i aktivnostima. Martin je aktivno sudjelovao u tim aktivnostima i bio vrlo zadovoljan. Slijedi prikaz nekih sredstava koja smo osmislili i izradili kako bi Martin mogao aktivno sudjelovati u igrama i aktivnostima.

Naša grupa 'Sunce' bila je mjesto promišljenog i kvalitetnog učenja djece, osmišljena kao radionica za istraživanje, mjesto za individualno i grupno učenje djece u skladu s njihovim individualnim razlikama te mjesto međusobnih interakcija i tolerancije. Slijedeći Martinove izvorne interese, omogućile smo mu aktivno sudjelovanje u brojnim aktivnostima u vrtiću: istraživanje, manipuliranje, osluškivanje, eksperimentiranje, otkrivanje i stvaranje različitim predmetima, materijalima, didaktičkim sredstvima, te sudjelovanje u svakodnevnim životnim situacijama i aktivnostima. Ljudi putuju i dive se visovima planina, kružnom gibanju zvijezda, velikim prostranstvima mora, a ne vide oko sebe male, čudesne stvari koje su dio njihova okruženja. Mi smo uz Martina učili diviti se upravo tim malim stvarima oko sebe: kapljici kiše, mirisu cvijeta, pahulji snijega, pužu na ruci, žuboru potoka, osluškivanju sata koji neprekidno otkucava, podsjećajući se na našu posebnu vezu s Martinom iz koje smo svi mi, i djeca i odgajatelji, učili za cijeli život. Jer istina je, 'samo se srcem dobro vidi'!

Korištena su i postojeća didaktička sredstva na Martinu primjeren način, pri čemu smo vodile računa da u aktivnostima sudjeluju i ostala djeca kako bi se i sama senzibilizirala za život djeteta koje ne vidi. Npr., u određenim igrama djeca su sudjelovala zatvorenih očiju kako bi bili ravnopravni suigrači Martinu. Razinu zahtjeva didaktike prilagodile smo Martinovim sposobnostima.

Nešto kasnije izradile smo i sredstva za predvježbu čitanja i pisanja na Brajici (šestotočka). Cilj nam je bio postupno naviknuti dječaka da se opipom pokuša snaći u prostoru što je preduvjet lakšeg učenja čitanja i pisanja na Brajici. Martin se opipom prstima trebao kretati po prostoru kućice (šestotočke) i pamtili redoslijed kućica: prva, druga, treća... kako bi stekao vještinu služenja Brajicom.

U sklopu projekta 'Knjiga i knjižnica' nastala je i 'Martinova taktilna slikovnica abecede'. Osluškujući interes djece za 'Martinova slova', pružile smo im priliku za njihovo istraživanje obogaćujući tako njihove spoznaje. Ispušenja su rađena koristeći vrući silikon, dobivene obrise pojmova obojila su djeca, a u suradnji s tiflopedagogom centra Vinko Bek nadodana su i slova pisana Brajicom.